

## Idi oojai ooji Paavora Λvaavoitudadami ColoosasiΛrΛ oidacami

1-2 AanΛ ΛrPaavora. Dai aanΛ ΛΛmadu Timoteo gΛmviaatuldi aapimΛ gΛraaduñi vaavoitudadami ismaacΛdΛ vaavoitudai Suusi Cristo. Dai aanΛ gΛnoojidi aapimΛ ColoosasiΛrΛ oidacami ismaacΛdΛ Diuusi Λcovai vuvaida. AanΛ ΛrootosadΛ Suusi Cristo, Diuusi ipΛlidi cascΛdΛ. AatΛmΛ ipΛlidi sai Diuusi gΛrooga cΛΛgacΛrΛ gΛnnΛijadana dai gΛniibΛstudacan tadacana. Diuusi ΛroogadΛ Suusi Cristo gΛrtΛaanΛdamiga.

<sup>3</sup> VΛascΛrΛ baigΛrΛlidi aatΛmΛ DiuusicΛdΛ daanΛitai sai gΛnsoicΛiña aapimΛ mΛsai cΛΛgacΛrΛ oidacana. <sup>4</sup> BaigΛrΛlidi aatΛmΛ DiuusicΛdΛ maatΛcatai isaapimΛ cΛΛga vaavoitudai Suusi Cristo dai issΛlicΛdΛ oigΛdai aapimΛ aa vaavoitudadami, <sup>5</sup> nΛnΛracatai aapimΛ istuigaco iimi agai tΛvaagiamu dai Diuusi ΛΛmadu oidaca agai tomastuigaco. AidΛsi tucamidΛrΛ maí aapimΛ isΛrvaavoi isSuusi Cristo ΛrcΛΛgacΛrΛ vuviadami, aapimΛ vaavoitu isΛmo imidagai iimi agai Diuusi ΛΛmadu. <sup>6</sup> Dai idi vaa ñiooqui cΛΛgaducΛdΛ ismaacΛdΛ maí aapimΛ gaaagidi Suusi Cristo ojootosadΛ vΛasi oidigΛrΛ dai muidutai vaavoitu dai aa quiaa vaavoitudaimi dai Λma duucaí gΛntΛgitoimi vai camaisoimaasi ivueeyi poduucai isduucaí ΛpΛdui aapimΛcΛdΛ. AapimΛ maí isDiuusi sΛΛlicΛdΛ oigΛdai oodami. <sup>7</sup> VΛasi

gomaasi g<sub>Λ</sub>n<sub>Λ</sub>mamaat<sub>Λ</sub>tuli g<sub>Λ</sub>raduñi Epaafarasi. Agai ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdad<sub>Λ</sub> <sub>Λ</sub>pan duucaí aat<sub>Λ</sub>m<sub>Λ</sub> dai ali<sub>Λ</sub> oig<sub>Λ</sub>dai aat<sub>Λ</sub>m<sub>Λ</sub> <sub>Λ</sub>gai. Agai s<sub>Λ</sub>alic<sub>Λ</sub>d<sub>Λ</sub> g<sub>Λ</sub>nsoic<sub>Λ</sub>iñ<sub>Λ</sub> m<sub>Λ</sub>sai vaamioma c<sub>Λ</sub>ga maat<sub>Λ</sub>na Diuusi ñiooquid<sub>Λ</sub>. <sup>8</sup> Agai vaa Epaafarasi g<sub>Λ</sub>raagidi m<sub>Λ</sub>sai aapim<sub>Λ</sub> ali<sub>Λ</sub>sai g<sub>Λ</sub>noig<sub>Λ</sub>dai aipacoga g<sub>Λ</sub>n<sub>Λ</sub>madu daacatai Diuusi Ib<sub>Λ</sub>ad<sub>Λ</sub>.

<sup>9</sup> Casc<sub>Λ</sub>d<sub>Λ</sub> aid<sub>Λ</sub> abiaad<sub>Λ</sub>r<sub>Λ</sub> simaí aat<sub>Λ</sub>m<sub>Λ</sub> gomaasi apiadaan<sub>Λ</sub>iñ<sub>Λ</sub> Diuusi sai <sub>Λ</sub>gai g<sub>Λ</sub>nsoic<sub>Λ</sub>iñ<sub>Λ</sub> m<sub>Λ</sub>sai c<sub>Λ</sub>ga maat<sub>Λ</sub>na istumaasi <sub>Λ</sub>gai ip<sub>Λ</sub>lidi isivuaada aapim<sub>Λ</sub> dai m<sub>Λ</sub>sai c<sub>Λ</sub>ga maat<sub>Λ</sub> ca<sub>Λ</sub>cana v<sub>Λ</sub>si ñiooquid<sub>Λ</sub> dai m<sub>Λ</sub>sai c<sub>Λ</sub>ga maat<sub>Λ</sub>na isducatai g<sub>Λ</sub>aagai isoidacagi. <sup>10</sup> Mai poduucái s<sub>Λ</sub>alic<sub>Λ</sub>d<sub>Λ</sub> c<sub>Λ</sub>gac<sub>Λ</sub>r<sub>Λ</sub> oidacagi ivuaadatai istumaasi Diuusi ip<sub>Λ</sub>lidi poduucái isduucái g<sub>Λ</sub>aagai isivuaadagi v<sub>Λ</sub>si vaavoitudadami. Poduucái iduñia agai aapim<sub>Λ</sub> naana maasi c<sub>Λ</sub>c<sub>Λ</sub>gaducami dai vaamioma c<sub>Λ</sub>ga maat<sub>Λ</sub>mu Diuusi. <sup>11</sup> Dai daan<sub>Λ</sub> aat<sub>Λ</sub>m<sub>Λ</sub> Diuusi, <sub>Λ</sub>gai s<sub>Λ</sub>alic<sub>Λ</sub>d<sub>Λ</sub> viaa guvucadagai, sai <sub>Λ</sub>gai g<sub>Λ</sub>nmaacana guvucadagad<sub>Λ</sub> vai poduucái si<sub>Λ</sub>scad<sub>Λ</sub> oodami soimaasi g<sub>Λ</sub>ntaatamituldadagi istutiada aapim<sub>Λ</sub> issoimaasi taatamadagi dai apiac<sub>Λ</sub>gac<sub>Λ</sub>r<sub>Λ</sub> oidacagi. <sup>12</sup> Diuusi g<sub>Λ</sub>roig<sub>Λ</sub>li g<sub>Λ</sub>rsoimaascamiga casc<sub>Λ</sub>d<sub>Λ</sub> viaa aat<sub>Λ</sub>m<sub>Λ</sub> s<sub>Λ</sub>alicami <sub>Λ</sub>madu v<sub>Λ</sub>si aa vaavoitudadami isiimiagi t<sub>Λ</sub>vaagiamu dai isDiuusi c<sub>Λ</sub>gac<sub>Λ</sub>r<sub>Λ</sub> g<sub>Λ</sub>rn<sub>Λ</sub>ijadagi. Casc<sub>Λ</sub>d<sub>Λ</sub> baig<sub>Λ</sub>r<sub>Λ</sub>lidi aat<sub>Λ</sub>m<sub>Λ</sub> Diuusi g<sub>Λ</sub>roogac<sub>Λ</sub>d<sub>Λ</sub>. <sup>13</sup> Agai c<sub>Λ</sub>gac<sub>Λ</sub>r<sub>Λ</sub> g<sub>Λ</sub>r<sub>Λ</sub>vuvaitu said<sub>Λ</sub> <sub>Λ</sub>Diaavora camait<sub>Λ</sub>aan<sub>Λ</sub>iñ<sub>Λ</sub> g<sub>Λ</sub>riib<sub>Λ</sub>daga vai poduucái camai<sub>Λ</sub>gidi aat<sub>Λ</sub>m<sub>Λ</sub> <sub>Λ</sub>Diaavora baiyoma <sub>Λ</sub>gidi aat<sub>Λ</sub>m<sub>Λ</sub> Suusi Cristo. Agai <sub>Λ</sub>rDiuusi marad<sub>Λ</sub> dai Diuusi s<sub>Λ</sub>alic<sub>Λ</sub>d<sub>Λ</sub> oig<sub>Λ</sub>dai <sub>Λ</sub>gai. <sup>14</sup> Suusi Cristo <sub>Λ</sub>gai daid<sub>Λ</sub> c<sub>Λ</sub>gac<sub>Λ</sub>r<sub>Λ</sub> g<sub>Λ</sub>r<sub>Λ</sub>vuvaitu muucucái curusiaba

vai Diuusi oigaldi garsoimaascamiga.

<sup>15</sup> Tomali amaadutai mainaidi Diuusi. Damos Diuusi ootoi gamara tavaagiaiñdara tami oidigi daama vai poduucai oodami maatana istuiga Diuusi. Agai arSuusi Cristo dai apant uiga Diuusi glooga. Suusi Cristo agai dai vaamioma viaa guvucadagai sitomasioora.

<sup>16</sup> Suusi Cristo idui vassiacatai tavaagiarai dai oidi daama siansi istumaasi maasi, acaasi istumaasi maimaasi poduucai isduucai Diuusi ipali. Dai Diuusi marada idui vansi Diuusi talaañicaruda sai agai siaa duutudaiña. <sup>17</sup> Diuusi marada tomastuigaco oidaga Diuusi amadu. Dai agai caga nuucada vassiacatai sai maiugitana tomali oidigi, tomali tasai, tomali sisiaavugai, tomali amo istumaasi. <sup>18</sup> Dai Cristo artaanadamigada vansi vaavoitudadami. Agai maa ibadagai utudui vaavoitudadami. Dai agai rabaitaacamigada vascatai ismaacada apamu duduaaca agai coidada saagidaiñdara dai agai vaamioma taanada agai istomasioora.

<sup>19</sup> Agai poduucai ivueeyi. Agai arDiuusi cascada. Diuusi ipali isaCristo apant uigacagi agai. <sup>20</sup> Diuusi ootoi gamara tami oidi daama tavaagiaiñdara sai agai muucuna curusiaba sai poduucai cagacara vucana oodami dai Diuusi oigaldi soimaascamigada. Dai muucucai Suusi Cristo poduucai vascatai oidigi daama oidacami istutuidi iscamaivui vatcagi Diuusi. Dai vassiacatai oidigi daama dai tavaagiarai Diuusi utulda agai sai apa maascana aidasi tucamidara idui agai.

21 Damos aapimΛ ΛΛquioma maitΛrmaamaradΛcatadai Diuusi baiyoma vuidΛrΛ vΛΛΛcatadai aapimΛ Diuusi soimaasi ivuaadatai. 22 Damos sivi camaivuidΛrΛ vΛΛΛ aapimΛ Diuusi muucucai Suusi Cristo curusiaba dai poduucai Suusi Cristo gΛnvaidacaimu Diuusi vuitapi caoigΛldacai gΛnsoimaascamiga dai camaisoimaasi duucamicamu dai Λcovai vuvaidadΛcamu mΛsaidΛ ivuaadana Diuusi aa duiñdadΛ. 23 Suusi Cristo iduñia agai gomaasi isaapimΛ apiavaavoitudadagi Λgai dai cΛga vaavoitudadagi ismaitipu Δmai vΛΛsi oidigΛrΛ ismaacΛdΛ viaa guvucadagai iscΛΛgacΛrΛ vuviaadagi oodami dai apiavaavoitudadagi vΛΛsi Diuusi ñiooquidΛ. Λgai vaa ñiooqui cΛΛgaducΛdΛ Λgai ismaacΛdΛ gaaagidi Λvaavoitudadami vΛΛsi oidigi daama dai ismaacΛdΛ camaí aapimΛ dai ismaacΛdΛ aanΛ Paavora gaaagidi tomasiaacoga.

---

24 BaigiñΛlidi aanΛ soimaasi taatamaitai aapimΛ gΛnvΛΛtarΛ. Suusi Cristo soimaa taata vaavoitudadami vΛΛtarΛ. Dai poduucai isduucai Λgai soimaasi taata aanΛ ΛpΛ soimaasi taatamai soicΛitai vaavoitudadami. 25 Diuusi giñmaa Λmo sΛΛlicami ansai aanΛ gΛnsoicΛiña aapimΛ ΛΛmadu aa vaavoitudadami mΛsai vaamioma cΛΛga maatΛna Diuusi ñiooquidΛ 26 ismaacΛdΛ ΛΛquioma maitΛmaatΛcatadai. Damos sivi Diuusi garmaatΛtuli vΛΛsi gomaasi. AatΛmΛ rΛcovai vuvaidadΛ Λgai. 27 Diuusi ipΛli isvΛΛsi vaavoitudadami maatΛcana isSuusi Cristo gΛrΛΛmadu daja aatΛmΛ ismaacΛdΛ vaavoitudai Λgai, dai cascΛdΛ cΛΛ maatΛ isiimia ragai Diuusi

ΛΛmadu. Goñiooqui sΑΑlicΑΔΑ cΑΑgadu daidΛ ΑΓΑgai vΛΛtarΛ ΑΡΡΑ ismaacΑΔΑ maitΑrjudidíu. ΛΑquioma maimaatΑcatadai oodami goñiooqui dΑmos sivi casi gΑmaatΛ.

<sup>28</sup> Tomasiaaco siaaco ajiopada aatΛMΛ aagidiña aatΛMΛ vΛΛsi oodami sai Suusi Cristo ΑRCΑAgacΑΓΑ vuviaadami. Aagidiña aatΛMΛ oodami sai gΑAgai isgajiaadΑΓΑ viaagi vΛΛsi soimaascami dai cΑAgΑ mamaatΑtuldi aatΛMΛ vΛΛscatai sai Suusi Cristo cΑAgacΑΓΑ vuvaidi tomasioora sioorΑ vaavoitudagi. AatΛMΛ ipΛlidi issoicΑdagi oodami sai vaamioma cΑAgΑ vaavoitudana dai sai vaamioma maatΛna Diuusi ñiooquidΛ dai sai vaamioma cΑAgΑ ivuaadana istumaasi Diuusi ipΛlidi vaavoitudaitai Suusi Cristo. <sup>29</sup> Gomaasi Αrgiña duiñdaga naidΛ povueeyi aanΛ vΛΛsi giñgυvucadagacΑΔΑ ismaacΑΔΑ giñmaacai Suusi Cristo.

## 2

<sup>1</sup> AanΛ ipΛlidi mΑsai maatΛna aapimΛ sai aanΛ duudatai gΑntΑtΑgitoi aapimΛ ΛΛmadu vΛΛsi Αvaavoitudadami LaodiseeΑΓΑ oidacami ΛΛmadu vΛΛsi Αgaa ismaacΑΔΑ maiquiaa giñmaatΛ. Dai sΑΑlicΑΔΑ daanΛi aanΛ Diuusi sai Αgai gΑnsoicΑiña aapimΛ ΛΛmadu vΛΛscatai ismaacΑΔΑ caagai aanΛ mΑsai apiavaavoitudaiña ñiooquidΛ. <sup>2</sup> Dai aanΛ ipΛlidi mΑsai aapimΛ baigΑnΑliatudaiña aipaco gΑnoigΛadaitai, dai mΑsai cΑAgΑ maatΛ nΛidiña Diuusi ñiooquidΛ dai mΑsai cΑAgΑ maatΛna vΛΛsi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidΑΓΑ agaitai Suusi Cristo. VΛΛsi gomaasi ΑΛquioma maimaatΑcatadai oodami. <sup>3</sup> Suusi Cristo Αgai dai vaamioma cΑAgΑ

tatagitoi sitomasioora dai agai garsoicai tasai caga maana naana maasi istumaasi istumaasi maata Diuusi dai poduucai alia sastuduacamu aatama. <sup>4</sup> Gomaasi ganaagidi ana vai tomali maadutai maitanvupuiirumadaina ca baimaasi ñiooqui ganaagidi masai agidi caana. <sup>5</sup> Tomasi maiganamadu daja ana vascara gantatagitoi ana aapima dai baiginalidi ana maatacatal isaapima vascatal viaa amo tagitoidagai sallycada caga vaavoitudaitai Suusi Cristo.

<sup>6</sup> Poduucai isduucai cavaavoiu aapima Suusi Cristo gartaanadamiga cagacara ganvuvaidacai agai poduucai gaagai isapiavaavoitudadagi aapima sai agai apiagannuucada. <sup>7</sup> Dai gaagai isdaanadagi aapima Suusi Cristo sai gansoicaina masai caga oidacana poduucai isduucai agai ipalidi poduucai isduucai ganmamaatatali ana dai vascara baigavar anliada Diuusicada vasi istumaasicada istumaasi agai idui aapima ganvatar.

<sup>8</sup> Maitavar dagitu aapima isaa oodami ganvupuiirumadadagi vai poduucai maigaji-aadara vipiaa aapima maataatuldiaragada Suusi Cristo, ganmamaatatalditai agai amai maataatuldaragai ismaacada maitarvaavoi. Istumaasi ganmamaatatali agai aroodami maataatuldaragada dai oodami viituldarada, gomaasi maitarSuusi Cristo maataatuldaragada.

<sup>9</sup> Suusi Cristo arDiuusi daida aroodami apra agai tami oidigi daama oidacataidai. <sup>10</sup> Dai Suusi Cristo ganamadu daja dai poduucai

Diuusi g $\Delta$ n $\Delta$ \Delta $\Delta$ madu daja  $\Delta$ \Delta $\Delta$ . Poduuc $\Delta$ i aapim $\Delta$  viaa v $\Delta$ \Delta $\Delta$ si istumaasi t $\Delta$ gitu dai c $\Delta$ \Delta $\Delta$ gac $\Delta$ r $\Delta$  vuv $\Delta$ quiagi. Suusi Cristo  $\Delta$ gai dai t $\Delta$ \Delta $\Delta$ n $\Delta$ i v $\Delta$ \Delta $\Delta$ si $\Delta$ catai.  $\Delta$ gai vaamioma t $\Delta$ \Delta $\Delta$ n $\Delta$ i isDiuusi t $\Delta$ t $\Delta$ \Delta $\Delta$ \Delta $\Delta$ \Delta $\Delta$  dai vaamioma t $\Delta$ \Delta $\Delta$ n $\Delta$ i si $\Delta$ Diaavora t $\Delta$ t $\Delta$ \Delta $\Delta$ \Delta $\Delta$ \Delta $\Delta$ . <sup>11</sup> Aid $\Delta$ si vaavoitu aapim $\Delta$  Suusi Cristo dai g $\Delta$ n $\Delta$ maacacai  $\Delta$ gai guvucadagai m $\Delta$ sai camaisoimaasi ivuaadana g $\Delta$ \Delta $\Delta$ i isaapim $\Delta$   $\Delta$ rSuusi Cristo mamaat $\Delta$ r $\Delta$ damigad $\Delta$  maisiu iquit $\Delta$ c $\Delta$ itai g $\Delta$ n $\Delta$ tuucuga poduuc $\Delta$ i isduuc $\Delta$ i g $\Delta$ m $\Delta$ v $\Delta$ iituli  $\Delta$ judid $\Delta$ i. <sup>12</sup> Aid $\Delta$ si g $\Delta$ n $\Delta$ vapaco $\Delta$ i aapim $\Delta$  vaavoitudacai Suusi Cristo  $\Delta$ r $\Delta$ ga vaapa aapim $\Delta$  suudar $\Delta$ . Gomaasi  $\Delta$ r $\Delta$ pan ducami isyaasapicamudai aapim $\Delta$  Suusi Cristo  $\Delta$ \Delta $\Delta$ madu. Dai gooqui $\Delta$ r $\Delta$  vuvaja suudag $\Delta$ i $\Delta$ n $\Delta$ r $\Delta$ . Gomaasi  $\Delta$ r $\Delta$ pan ducami is $\Delta$ pan duduaca vaavoitudaitai isDiuusi viaa guvucadagai dai  $\Delta$ gai  $\Delta$ gai dai duaacali Suusi Cristo coidad $\Delta$  saagid $\Delta$ i $\Delta$ n $\Delta$ r $\Delta$  g $\Delta$ g $\Delta$ vucadagac $\Delta$ d $\Delta$ . <sup>13</sup>  $\Delta$ \Delta $\Delta$ quioma maiviaacatadai aapim $\Delta$  ib $\Delta$ dagai utudui soimaasi ivuaadatai dai vui v $\Delta$ \Delta $\Delta$ cana Diuusi d $\Delta$ mos sivi Diuusi g $\Delta$ n $\Delta$ maa ib $\Delta$ dagai utudui dai oig $\Delta$ li  $\Delta$ gai g $\Delta$ n $\Delta$ soimaascamiga vaavoitudacai aapim $\Delta$  Suusi Cristo. <sup>14</sup> Dai tomasi aapim $\Delta$  g $\Delta$ p $\Delta$ i $\Delta$ r v $\Delta$ \Delta $\Delta$ c $\Delta$ atadai mai $\Delta$ \Delta $\Delta$ giditai Diuusi s $\Delta$ \Delta $\Delta$ licamigad $\Delta$  v $\Delta$ \Delta $\Delta$ sc $\Delta$ r $\Delta$  Diuusi oig $\Delta$ li g $\Delta$ n $\Delta$ soimaascamiga, Suusi Cristo muu curusiaba casc $\Delta$ d $\Delta$ . <sup>15</sup> Aid $\Delta$ si Cristo muu curusiaba vaamioma istui is $\Delta$ Diaavora  $\Delta$ \Delta $\Delta$ madu  $\Delta$ Diaavora t $\Delta$ t $\Delta$ \Delta $\Delta$ \Delta $\Delta$ \Delta $\Delta$  dai poduuc $\Delta$ i v $\Delta$ \Delta $\Delta$ si oodami istutuidi ismaatiagi isvaamioma viaa guvucadagai Suusi Cristo si $\Delta$ Diaavora.

16 IsΛmaadutai gΛnaagiadagi sai maitΛaagai mΛscuaadagi ΛΛmo cuaadagai dai sai maitΛaagai isgayΛΛdagi ΛΛmo istumaasi dai sai aliasi gΛaagai issiaa duutuadagi Λmo tasai siaa duudagaicatai Λgai siΛpΛ Λmo ibΛstaraga tasΛrΛ siΛpΛ tomastuma tasai maitavΛr ΛΛgiada aapimΛ Λgai. 17 VΛΛsi gomaasi Λroodami ΛΛquidadΛ sΛΛlicamigadΛcatadai dai camaiñamΛga aidasi abiaadΛrΛ divia Suusi Cristo. Suusi Cristo mamaatΛtuldaragadΛ Λgai dai namΛga sivi. 18 MaitavΛr vaavoitudada aapimΛ Λgai ismaacΛdΛ gΛnaagiadagi sai maicΛΛgacΛrΛ vuvaquia agai aapimΛ ismaisiala duutuadagi Diuusi tΛtΛaañicarudΛ tomasi Λgai gΛnaagiadagi sai nΛidi Λmo istumaasi ismaacΛdΛ mainΛidi aa oodami. Λgai gaaagidi sai sioorΛ maisiala duutuadagi Diuusi tΛtΛaañicarudΛ sai alia gΛgΛrducΛdΛ gΛnΛlidi. DΛmos Λgai ismaacΛdΛ pocaitiadagi gΛgΛrducΛdΛ gΛnΛlidi tomasi maiviaa istuisidΛ gΛgΛrducΛdΛ gΛnΛliadagi dai Λgai ivuaada Λlidi mosΛcaasi istumaasi ΛΛgi Λgai ipΛlidi. 19 Λgai maicΛΛga vaavoitudai Suusi Cristo. Suusi Cristo ΛrgΛrbaitΛcΛaacamiga daidΛ Λgai soicΛi vΛΛsi Λvaavoitudadami sai vaamioma cΛΛga maatΛna istumaasi ipΛlidi Diuusi isivuaadagi dai sai Λmo tΛgitoidagai viaacana vΛΛscatai poduucΛi isduucΛi Diuusi ipΛlidi.

20 Aidasi abiaadΛrΛ vaavoitu aapimΛ Suusi Cristo mamaatΛtuldaragadΛ cagajiaadΛrΛ viaa aapimΛ oodami mamaatΛtuldaragadΛ ismaacΛdΛ gaaagidi sai sioorΛ ΛΛgiadagi oodami sΛΛlicamigadΛ dai oodami viituldaragadΛ sai Λgai gia cΛΛgacΛrΛ vuvaquia agai. CascΛdΛ maitΛaagai



isapia<sup>Λ</sup>giadagi <sup>Λ</sup>oodami viituldaragad<sup>Λ</sup> ismaac<sup>Λ</sup>d<sup>Λ</sup> mait<sup>Λ</sup>rsoi<sup>ñi</sup>. <sup>21</sup> <sup>Λ</sup>oodami pocaiti sai mait<sup>Λ</sup>aagai iscuaadagi <sup>Λ</sup>mo cuaadagai sai tomali mait<sup>Λ</sup>aagai isd<sup>Λ</sup>cadagi, tomali istaatamadagi. <sup>22</sup> <sup>V</sup>asi gomaasi <sup>Λ</sup>oodami mamaat<sup>Λ</sup>tuldaragad<sup>Λ</sup> maisiu Diuusi. <sup>Λ</sup>cuaadagai otoma uugiat<sup>Λ</sup>. <sup>23</sup> <sup>Λ</sup>oodami ismaac<sup>Λ</sup>d<sup>Λ</sup> gamamaat<sup>Λ</sup>tuldi gomaasi po<sup>Λ</sup>lidi is<sup>Λ</sup>rsastudugami. <sup>Λ</sup>gai pocaiti sai <sup>Λ</sup>gai<sup>Λ</sup>d<sup>Λ</sup> ismaac<sup>Λ</sup>d<sup>Λ</sup> gamamaat<sup>Λ</sup>tuldi vaamioma <sup>Λ</sup>ga siaa duutuadagi oodami Diuusi. Dai sai maicuaadatai <sup>Λ</sup>mo cuaadagai <sup>Λ</sup>rsoi<sup>ñi</sup> oodami <sup>V</sup>atar<sup>Λ</sup> sai vaamioma <sup>Λ</sup>ga oidacana dai sai maig<sup>Λ</sup>arduc<sup>Λ</sup>d<sup>Λ</sup> g<sup>Λ</sup>n<sup>Λ</sup>lidi<sup>ña</sup> <sup>Δ</sup>mos mait<sup>Λ</sup>rvaavoi. Gomaasi mait<sup>Λ</sup>rsoi<sup>ñi</sup> oodami <sup>V</sup>atar<sup>Λ</sup> isgajiaad<sup>Λ</sup>r<sup>Λ</sup> viaagi istumaasi <sup>Λ</sup>gi <sup>Λ</sup>gai ip<sup>Λ</sup>lidi isivuaadagi.

### 3

<sup>1</sup> Aid<sup>Λ</sup>si abiaad<sup>Λ</sup>r<sup>Λ</sup> vaavoitu aapim<sup>Λ</sup> Suusi Cristo, Diuusi g<sup>Λ</sup>nmaa ib<sup>Λ</sup>dagai utudui ducami iscaduduaacamudai aapim<sup>Λ</sup> poduucai isduucai Suusi Cristo duaaca, casc<sup>Λ</sup>d<sup>Λ</sup> g<sup>Λ</sup>aagai is<sup>V</sup>asc<sup>Λ</sup>r<sup>Λ</sup> tat<sup>Λ</sup>gitodagi istumaasi aagai Diuusi <sup>ñi</sup>oquid<sup>Λ</sup>r<sup>Λ</sup> aagaitai <sup>Λ</sup>vaagi siaaco daja Suusi Cristo Diuusi <sup>Λ</sup>madu dai t<sup>Λ</sup>aan<sup>Λ</sup>. <sup>2</sup> Tat<sup>Λ</sup>gitodavurai istumaasi <sup>Λ</sup>rc<sup>Λ</sup>gaducami maisiu istumaasi <sup>Λ</sup>rsoimaascami. <sup>3</sup> <sup>Δ</sup>mos sivi gajiaad<sup>Λ</sup>r<sup>Λ</sup> viaa aapim<sup>Λ</sup> soimaascami dai Diuusi g<sup>Λ</sup>nnuucada vaavoitudacai aapim<sup>Λ</sup> Suusi Cristo. <sup>4</sup> Dai <sup>Λ</sup>gai g<sup>Λ</sup>r<sup>Λ</sup>madu daja casc<sup>Λ</sup>d<sup>Λ</sup> tomastuigaco oidacamu aat<sup>Λ</sup>m<sup>Λ</sup>. Dai si<sup>Λ</sup>scad<sup>Λ</sup> Suusi Cristo <sup>Λ</sup>pamu diviagi dai t<sup>Λ</sup>aan<sup>Λ</sup>dagi aat<sup>Λ</sup>m<sup>Λ</sup> <sup>Λ</sup>p<sup>Λ</sup> t<sup>Λ</sup>aan<sup>Λ</sup>da agai <sup>Λ</sup>gai <sup>Λ</sup>madu.

<sup>5</sup> Cascada gajiaadara avar vipiaada aapimavasi istumaasi soimaascami. Maitavar googosi ganducamica, dai maitavar coimudada tuutiaca, dai maitavar ipaliada gavustuidaga. Sioora ipaliadagi gavustuidaga agai gia maisallicada siaa duutudai Diuusi baiyoma siaa duutudai tumiñsi dai naana maasi istumaasi. <sup>6</sup> Cascada sallicada baamucui Diuusi agai vui ismaacada maiagidi dai soimaasi taatatuldia agai agai. <sup>7</sup> Dai lalquioma aapimavovuaadana, <sup>8</sup> damos sivi gajiaadara avar vipiaada vasi gomaasi. Maitavar baacocoda, maitavar soimaasi taatamituldiada aliada aa, dai maitavar vui ñioocada aa, dai maitavar sigal naasi ñioocada aa vui. <sup>9</sup> Dai maitavar ganyaatagiada aipacoga. Aapimacagajiaadara viaa vasi gosoimaascami ismaacada lalquioma ivuaadana cascada. <sup>10</sup> Sivi caviaa aapimav ibadagai utudui. Diuusi agai daida idui oodami dai sivi Diuusi gansoicai masai vaamioma lpan tuutiacana aapimav agai. Diuusi ipalidi isaapimav calaga maata agai cascada. <sup>11</sup> Lvaavoitudadami lamadugan duucav ganlidi vascatai tomasi arjudidiv ismaitarjudidiv larpa, tomasi iquitaquicagai tuucugada ischo larpa, tomasi artami oidacami sarsibalacoga oidacami larpa, tomasi arpipioñi sirtatlaanadami larpa. Casiavar maitatagitoda gomaasi, baiyomavar tatagitoda isSuusi Cristo argar baitalacacamiga dai agai vasi vaavoitudadami lamadu daja.

<sup>12</sup> Diuusi garoigadai daida acovai garvuvaitu tasaida armaamaradacana. Soigavar ganaliada aacada, dai cal tuutiaca, dai maigargarducada ganaliada, dai soicadavurai aa oodami,

dai maioomaliaca. <sup>13</sup> Dai maitavar vui ñioocada aapimá aa ismaacáda soimaasi gantaatamituldadagi baiyomavar oigaldada ágai poduucái isduucái Suusi Cristo gartaaanadamiga garoigaldi. <sup>14</sup> Dai vaaścara aliasi ganoigáada aipacoga poduucái viaacamu aapimá amo tagitoidagai. <sup>15</sup> Diuusi ácovai vuvaitu vaaši vaavoitudadami dai ágai ipalidi isvaaścatai viaacagi amo tagitoidagai. Caaçada aliasi gaaagai iscaaścara oidacagi dai poduucái camaitancocoadamu. Dai baigavar ánaliada Diuusicáda.

<sup>16</sup> Aliasi gaaagai istatagitoda Suusi Cristo maataatuldaragada. Poduucái vaamioma sastuducamu aapimá ganmamaatultiditai aipacoga dai ganmaacaitai ñiooqui aipacoga. Ganadavurai aapimá Diuusi náidadá dai baiganáliada Diuusicáda. <sup>17</sup> Vaaši mastumaasi ivuaadagi siapa aagadagi vaaścara avar ivuaada istumaasi oojoidi Suusi Cristo. Dai baigavar ánaliada Diuusicáda Suusi Cristo ganamadu daja caçada.

<sup>18</sup> Aapimá ooqui ágiadavurai gancuucuna, Diuusi ipalidi ispovuaadagi vaaši ooqui vaavoitudadami caçada. <sup>19</sup> Aapimá caáli oigadavurai ganooñiga dai maioomaliaca ágai vui. <sup>20</sup> Aapimá aali ágiadavurai gandáda vaaścara poduucái aliá baiganlidiña Diuusi. <sup>21</sup> Aapimá ismaacáda maamara maitavar oomaliaca ágai vui vai ágai caaga ganágidifiña. <sup>22</sup> Aapimá pipiooñi ágiadavurai gnaamu maisiu mosacaasi siuu duucu gannájadagi gnaamu ipaliditai ispotáiya ágai masái aliá sastuduga

baiyomav<sup>AR</sup> v<sup>AA</sup>sc<sup>AR</sup>Γ<sup>A</sup> c<sup>AA</sup>ga aata v<sup>AA</sup>ada siaa duutudaitai Suusi Cristo. <sup>23</sup> Tomastuma aa duiñdagai ismaac<sup>AD</sup>Δ iv<sup>AA</sup>adagi aapim<sup>Δ</sup> s<sup>AA</sup>lic<sup>AD</sup>Δ av<sup>AR</sup> c<sup>AA</sup>ga iv<sup>AA</sup>ada ducami issoic<sup>AD</sup>damudai aapim<sup>Δ</sup> Suusi Cristo dai maisiu oodami, <sup>24</sup> maat<sup>AC</sup>atai sai iimia agai t<sup>VA</sup>vaagiamu dai Diuusi <sup>AA</sup>madu oidaca agai tomastuigaco, aapim<sup>Δ</sup> ivueeyi g<sup>AR</sup>t<sup>AA</sup>an<sup>AD</sup>amiga Suusi Cristo aa duiñdad<sup>Δ</sup> casc<sup>AD</sup>Δ. <sup>25</sup> D<sup>AA</sup>mos sioor<sup>Δ</sup> soimaasi iv<sup>AA</sup>adagi, Diuusi soimaasi taatamituldia agai <sup>Δ</sup>gai. Diuusi <sup>Δ</sup>gai dai v<sup>AA</sup>sc<sup>AR</sup>Γ<sup>A</sup> ivueeyi istumaasi <sup>AR</sup>s<sup>AA</sup>licami v<sup>AA</sup>si oodamic<sup>AD</sup>Δ.

## 4

<sup>1</sup> Aapim<sup>Δ</sup> gaaamu ali<sup>Δ</sup>si g<sup>AA</sup>agai m<sup>AS</sup>c<sup>AA</sup>gac<sup>AR</sup>Γ<sup>A</sup> n<sup>AI</sup>jadagi g<sup>AN</sup>pipiooñiga daid<sup>Δ</sup> t<sup>AA</sup>an<sup>AD</sup>dagi mos<sup>AC</sup>aasi istumaasi <sup>AR</sup>s<sup>AA</sup>licami. T<sup>AT</sup>gitodavurai isg<sup>ANT</sup>aa<sup>AD</sup>amiga t<sup>VA</sup>vaagi<sup>AR</sup>Δ daja.

<sup>2</sup> Duudatai av<sup>AR</sup> daan<sup>AD</sup>da Diuusi baig<sup>AN</sup>liarac<sup>AD</sup>Δ sai g<sup>AN</sup>soic<sup>AI</sup>ña mai c<sup>AA</sup>gac<sup>AR</sup>Γ<sup>A</sup> oidaca aapim<sup>Δ</sup>, c<sup>AA</sup>ga vaavoitudaitai Diuusi. Dai baigav<sup>AR</sup> g<sup>AN</sup>liada aapim<sup>Δ</sup> Diuusic<sup>AD</sup>Δ.

<sup>3</sup> Dai daan<sup>AD</sup>davurai aapim<sup>Δ</sup> Diuusi <sup>AA</sup>p<sup>Δ</sup> sai <sup>Δ</sup>gai giñsoic<sup>AI</sup>ña nai gaaagiada isSuusi Cristo <sup>AR</sup>c<sup>AA</sup>gac<sup>AR</sup>Γ<sup>A</sup> v<sup>VI</sup>adami gomaasi <sup>AA</sup>quioma maimaat<sup>AC</sup>atadai oodami. Sivi maisapi aan<sup>Δ</sup> gaaagiditai gomaasi.

<sup>4</sup> Dai daan<sup>AD</sup>davurai aapim<sup>Δ</sup> Diuusi sai <sup>Δ</sup>gai giñsoic<sup>AI</sup>ña nai c<sup>AA</sup>ga gamamaat<sup>AT</sup>tuldadagi aan<sup>Δ</sup> Diuusi ñiooquid<sup>Δ</sup> poduuc<sup>AI</sup> isduuc<sup>AI</sup> g<sup>AA</sup>agai isiv<sup>AA</sup>adagi.

<sup>5</sup> C<sup>AA</sup>gav<sup>AR</sup> tuutiaca aapim<sup>Δ</sup> <sup>Δ</sup>gai vui ismaac<sup>AD</sup>Δ maivaavoitudai Suusi Cristo apiav<sup>AR</sup> gaagada isd<sup>UC</sup>atai aagidagi aapim<sup>Δ</sup> <sup>Δ</sup>gai Diuusi ñiooquid<sup>Δ</sup>. <sup>6</sup> Dai

cΛΛgavΛr ñiooquiada Λgai vΛΛscarΛ dai aagiada istumaasi arsoiñi dai cΛΛgavΛr aa nonoragiada tomas-tumaasi istumaasi gΛnaagiada Λgai.

7-8 Tiiquico argΛraduñi vaavoitudadami dai aanΛ aliΛ oigΛdai goovai. Goovai cΛΛga garsoicai Suusi Cristo aa duiñdadarΛ. CascΛdΛ gΛnootosda iñagai aanΛ dai goovai gΛnaagidamu isducatai daraaja aatΛmΛ aanΛ ΛΛmadu aa vaavoitudadami ismaacΛdΛ giñΛma daraaja. Dai poduucai baigΛnΛliadamu aapimΛ. <sup>9</sup> Onesimo oida agai goTiiquico. Onesimo argΛraduñi ΛΛpΛ dai aliΛ oigΛdai aatΛmΛ. Goovai ΛΛmadu aapimΛ arΛgai vaa dΛvΛariarΛ oidacami dai cΛΛga garsoicai Suusi Cristo aa duiñdadarΛ. Goovai vΛgoocatai gΛnaagidamu istuma apΛvueeyi aatΛmΛ garsaagida.

<sup>10</sup> Aristarco giñΛΛmadu maisapi dai goovai DiuuscΛdΛ gamviaatuldi. Dai Marcusi, Bernabé suculidΛ, DiuusicΛdΛ gamviaatuldi ΛΛpΛ. Dai ismΛΛca aiyagi Marcusi cΛΛgavΛr miaadΛgida. <sup>11</sup> Dai Suusi Justo DiuuscΛdΛ gamviaatuldi ΛΛpΛ. Λvaavoitudadami judidíu saagidiaiñdarΛ mosΛcaasi Aristarcu ΛΛmadu Marcusi ΛΛmadu Justo giñsoicai Diuusi aa duiñdadarΛ. Goovai sΛlicΛdΛ baigiñΛΛliatudai. <sup>12</sup> DiuuscΛdΛ gamviaatuldi ΛΛpΛ Epaafarasi. Goovai arColoosasiarΛ oidacami daidΛ goovai ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdadΛ. Epaafarasi duudatai daanΛi Diuusi sai gΛnsoicaiña mai vaamioma cΛΛga vaavoituda Diuusi ñiooquidΛ dai mΛsai vaamioma cΛΛga ivuaadana vΛΛsi istumaasi Diuusi ipΛlidi. <sup>13</sup> Dai aanΛ gΛnaagidi



**Diusi ñiooquidΛ utuducami oodamicΛdΛ**  
**New Testament in Tepehuan, Northern**  
**(MX:ntp:Tepehuan, Northern)**

copyright © 1981 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tepehuan, Northern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tepehuán del Norte [ntp], Mexico

**Copyright Information**

© 1981, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

**The New Testament**

in Tepehuan, Northern

**© 1981, Wycliffe Bible Translators, Inc.**

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files  
dated 29 Jan 2022

1cd37655-9109-5b5b-ab5d-6e755e5aa421